

KOLLEKTIIVIDE PEALDISED

SISUKORD

SISSEJUHAATUSEKS	5
I KOLLEKTIIVI NORMPEALDISED.....	7
1. KOLLEKTIIVI NORMPEALDISE VALIK.....	7
1.1 ÜLDIST	7
1.2 KOLLEKTIIVI NIMI	7
1.2.1 KOLLEKTIIVI EELISNIMI	7
1.2.2 SAMA NIME ERINEVAD VARIANDID.....	8
1.2.3 NIMEMUUTUSED	9
1.3 KEEL	9
1.4 RAHVUSVAHELISED ORGANISATSIOONID.....	11
1.5 VÕIMUORGANID	11
1.6 KONVERENTSID, KONGRESSID, KOOSOLEKUD JA MUUD AJUTISED KOLLEKTIIVID.....	12
1.7 TAVANIMI	13
1.7.1 AJALOOLISED GRUPID JA RAHVUSVAHELISED ORGANISATSIOONID.....	14
1.7.2 AUTOKEFAALSED PATRIARHAADID, PEAPIISKOPKONNAD	14
1.7.3 RELIGIOOSSED ORDUD JA ÜHINGUD.....	14
1.7.4 VALITSUSED	15
1.7.5 KOHALIKUD KULTUSEKOHAD	15
1.8 ALGUSTÄHTI SISALDAVAD, NEIST KOOSNEVAD KOLLEKTIIVINIMED.....	16
1.9 ARTIKLID NIME ALGUSES	16

1.10	AUNIMETUSED	16
1.11	SÕNAD MIS NÄITAVAD ÄRIÜHINGUKS OLEMIST	17
1.12	LADINA JA KIRILLITSA KIRJASÜSTEEME MITTEKASUTAVAD NIMED	18
1.13	ÜLDJUHIS ALLUVUSSUHTES VÕI SEOTUD KOLLEKTIIVI NIME MÄÄRAMISEKS	18
1.14	ALLUVUSSUHTES VÕI SEOTUD KOLLEKTIIVID, MIS SISESTATAKSE HIERARHILISELT	18
1.14.1	KOLLEKTIIVI NIMI OSUTAB, ET TA ON TEISE KOLLEKTIIVI OSA.....	19
1.14.2	KOLLEKTIIVI NIMI VIITAB ADMINISTRATIIVSELE ALLUMISELE	19
1.14.3	KOLLEKTIIVI NIMI ON OMA OLEMUSELT ÜLDINE VÕI TÄHISTAB PÕHIKOLLEKTIIVI GEOGRAAFILIST, KRONOLOOGILIST VÕI MUIDU JÄRJESTATUD ALAMJAOTIST	19
1.14.4	NIMI EI VIITA, ET TEGEMIST ON KOLLEKTIIVIGA JA EI SISALDA KÕRGEMALSEISVA ÜKSUSE NIME	20
1.14.5	VALITSUSVÄLINE ÜHENDUS MILLE NIMI SISALDAB SEOTUD VÕI PÕHIKOLLEKTIIVI TÄIELIKKU NIME	20
1.14.6	MINISTEERIUMID VÕI MUUD SARNASED TÄITEVASUTUSED.....	20
1.14.7	SÕJAVÄEOSAD	21
1.15	OTSENE VÕI KAUDNE ALLÜKSUS	21
1.16	VALITSEVAD TÄIDESAATVAD VÕIMUORGANID.....	21
1.17	SEADUSANDLIKUD KOGUD (PARLAMENDID)	22
1.17.1	SEADUSANDLIKU KOGU KOOSSEISUD	22
1.18	KOHTUD.....	22
1.19	SUURSAATKONNAD JA KONSULAADID.....	22
1.20	RELIGIOONIPÕHISED PROVINTSID, PIISKOPKONNAD, SINODID JMT.....	23
1.21	TÄPSUSTUSED	23

II. OTSITUNNUSTE JA NORMIKIRJETE LOOMINE	25
2.1 KOLLEKTIIVI NORMPEALDISED BIBLIOKIRJETES.....	25
2.2 KOLLEKTIIVI NORMIKIRJE KOOSTAMINE	26
2.2.1 SIERRA PÜSIPIKKUSVÄLJAD	26
2.2.2 MARKER (LEADER).....	27
2.2.3 VÄLI 008	27
2.2.4 VÄLI 040 KATALOOGIMISKOHT	29
2.2.5 VÄLI 043 GEOGRAAFILINE PIIRKOND	29
2.2.6 VÄLI 046 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD DAATUMID	30
ANDMEVÄLJAD	30
2.2.7 VÄLI 110 KOLLEKTIIVI NIMI	30
2.2.8 VÄLI 111 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMI	31
RDA VÄLJAD	31
2.2.9 VÄLI 368 KOLLEKTIIVI TÜÜP.....	31
2.2.10 VÄLI 370 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD KOHAD	32
2.2.11 VÄLI 377 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD KEELED	32
VIITEVÄLJAD (VÄLJAD 41X, 51X)	33
2.2.12 VÄLI 410 NIME RÖÖPVORM, ÄRAVIIDE	33
2.2.13 VÄLI 411 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIME RÖÖPVORM, ÄRAVIIDE	34
2.2.14 VÄLI 510 SEOTUD NORMITUD NIMEKUJU, SIDEVIIDE ..	35
2.2.15 VÄLI 511 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMEGA SEOTUD NORMPEALDIS	36
2.2.16 VÄLI 670 ALLIKA MÄRKUS	36
2.2.17 VÄLI 680 AVALIK MÄRKUS	37
2.2.18 VÄLI 9XX INFO KIRJELDAJA KOHTA	37
LISA. KIRJETE NÄITEID	38

SISSEJUHATUSEKS**Sisukord**

Käesolev juhendmaterjal on mõeldud kollektiivnimede normpealdiste ning normikirjete koostamise juhiseks ELNET konsortsiumi liikmesraamatukogudes.

Juhendi koostamise aluseks on normikirje funktsionaalsusnõuded (*Functional Requirements for Authority Data (FRAD)*), rahvusvaheline kataloogimisstandard RDA (*Resource Description and Access*) ja elektronkataloogimise vorming MARC 21, millele on lisatud täpsustavaid märkusi, selgitusi, juhiseid ja näiteid, mis tuginevad Eesti kataloogimispraktikale ja ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühma otsustele.

Juhendmaterjal koosneb kahest eraldi kasutatavast osast. Esimene osa sisaldab juhiseid kollektiivnimede kasutamise kohta bibliokirjete otsitunnustena. Teises osas on juhised kollektiivnimede otsitunnuste vormistamiseks ja normikirjete koostamiseks MARC 21 vormingus.

Täieliku normikirjete MARC 21 originaalversiooni leiab aadressilt <http://www.loc.gov/marc/authority/ecadhome.html>.

Mõisted:

Pealdis , ka otsitunnus (<i>access point; heading</i>)	Nimi, kood või termin mis esindab kindlat üksust, sisaldab üksuse eelise nime või nime teisendit, võib sisaldada täpsustusi
Normpealdis (<i>authorized access point</i>)	Nime vorm (koos võimalike lisanduste ja täpsustustega) mis on valitud tähistama üksust bibliokirjetes.
Tavanimi (leppenimi) (<i>conventional name</i>)	Ametlikust nimest erinev nimi, mille järgi kollektiiv, koht või ese on tuntuks saanud
Äraviide (vaata-viide)	Viide mittekasutatavalt nimevormilt või märksõnalt teisele, mille all leidub otsitav andmestik, lüh: vt.
Sideviide (vaata-ka-viide)	viide, mis juhib samalaadse või täiendava ainese juurde, lüh: vt ka.
Ristviide	kaks sideviidet, mis vastastikku seovad kaht nimevormi või märksõna.
Kohustuslik	kui andmed/informatsioon olemas, siis väli kindlasti täita
Valikuline	kataloogija otsustab, kas välja täitmine on vajalik

Lühendid ja tähistused:

K korratav väli või alamväli

MK mittekorratav väli või alamväli

tähistab tühikut, kirjesse seda tähist mitte sisestada!

NB! Sierras ei sisestata kirjesse alamvälja |a tähist, kui väli algab selle alamväljaga. Juhendis toodud alamvälja |a tähised on illustratiivse tähendusega. Kui alamväli |a on kirjes muul kui esimesel kohal, siis sisestatakse vastav tähis ka kirjesse.

I KOLLEKTIIVI NORMPEALDISED

1. KOLLEKTIIVI NORMPEALDISE VALIK

1.1 ÜLDIST

Sisukord

Kollektiiv – nime järgi identifitseeritav organisatsioon või isikute ja/või organisatsioonide rühm. See hõlmab ka nime omavaid ajutisi rühmi ja üritusi, nt kohtumisi, konverentse, kongresse, ekspeditsioone, näitusi, festivale ja messe. Kõige sagedamini esinevad kollektiividena ühendused, asutused, ettevõtted, mittetulundusühingud, võimuorganid, valitsusasutused, usuorganisatsioonid ja konverentsid.

Teaviku kataloogimisel tuleb temaga seotud kollektiivide nimed vormistada lähtuvalt normpealdise koostamise reeglitest. Vastavalt vajadusele luuakse hiljem seotud normikirjed.

1.2 KOLLEKTIIVI NIMI

Sisukord

Kollektiivi nimeks võib olla sõna, sümbol, aga ka sõnade ja/või sümbolite grupp.

Kollektiivi nimel on kaks alamelementi: kollektiivi eelisinimi ja kollektiivi nimevariandid. Kollektiivi nime normpealdiseks valitakse kollektiivi eelisinimi.

1.2.1 KOLLEKTIIVI EELISNIMI

Sisukord

Kollektiivi eelisinimi määratakse kindlaks temaga seotud ja tema (peamises) töökeeles välja antud teavikute järgi. Kui seda reeglit ei saa rakendada, siis teatmeteoste vm autoriteetsete andmeallikate põhjal.

Eelisnimeks valige nimi mille järgi kollektiivi üldiselt tuntakse ja mida tema tähistamiseks kõige rohkem kasutatakse.

Kui korraga on kasutusel mitu nimevarianti, siis järgige valikul lisajuhiseid jaotisest 1.2.2.

Kui kollektiiv muudab oma nime, siis järgige juhiseid jaotises 1.2.3.

NÄITED

Kumu **mitte** Kumu kunstimuuseum
OECD **mitte** Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon
Euratom **mitte** European Atomic Energy Community

Deutsche Welle **mitte** DW (mitmetähenduslik akronüüm)
SEB Pank **mitte** AS SEB Pank (ametlik nimi)

1.2.2 SAMA NIME ERINEVAD VARIANDID**Sisukord**

NB! Nime erinevaiks variantideks ei loeta kollektiivi nime muutumisest (nimed, mille kasutamisest on kollektiiv loobunud või mida ta kavatseb hakata kasutama tulevikus) põhjustatud nimevorme.

Kui kollektiiviga seotud teavikutes esinevad samakeelsed nimeteisendid ja ükski neist pole välja toodud ametlikuna (või on seda kõik), vali eelisnimeks nime prevaleeriv vorm. Kui prevaleeriv vorm puudub, otsustage lühima, kollektiivi teistest piisavalt eristava variandi kasuks.

Kui ükski lühivorm kollektiivi piisavalt ei erista, siis tuleb eelistada teatmeteostes kasutatavat, aga mitte ametlikku nimevarianti.

Erineva kirja- ja kirjapildiga nimevormide (nt 'centre' vs 'center') puhul kasutage normpealdisena kõige enam levinud varianti. Kui eelnevat reeglit kasutada ei saa, tuleb eelisnimeks valida esimesena kataloogitud teaviku variant.

Nime erikeelsete vormide esinemisel teaviku(te)s eelistage kollektiivi peamise töökeelega järgset vormi.

Täpsemalt vaata keelepõhiste erisuste kohta jaotisest 1.3.

Kollektiivi nime normpealdisest erinevad nimevariandid vormistatakse normikirjes ära viidetena.

NÄITED

UNESCO

mitte United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization

ALMAVÜ

mitte Armees, Lennu- ja Mereväe Abistamise Vabatahtlik Ühing

Eesti NSV

mitte ENSV

NSV Liit

mitte NSVL

Eestimaa Kommunistlik Partei

mitte EKP

1.2.3 NIMEMUUTUSED

Sisukord

Kui kollektiivi nimi on muutunud (sealhulgas ühest keelest teise), moodustatakse uue nime all ilmunud teavikute kirjetele uus normpealdis.

Näiteks kui kollektiivil on olnud aja jooksul erinevaid nimesid, mida ei saa pidada ühe ja sama nime väikeste erinevustega variantideks, vaadeldakse iga olulist nimemuutust uue nimena ning vastavate nimede normikirjed seostatakse sideviidetega (või viidetega *varasem nimi/hilisem nimi*).

Teavikute kataloogimisel kasutatakse teaviku **ilmumisaegset normitud nime** (normpealdist).

NÄITED

Academia Gustaviana (aastatel 1632-1665)

Academia Gustavo-Carolina (aastatel 1690-1710)

Kaiserliche Universität zu Dorpat (aastatel 1802-1893)

Императорский Юрьевский университет (aastatel 1893-1918)

Landesuniversität in Dorpat (aastal 1918)

Eesti Vabariigi Tartu Ülikool (aastatel 1919-1940)

1.3 KEEL

Sisukord

Kui kollektiivi nimi esineb teavikutes eri keeltes, siis tuleb eelisnimeks valida tema ametliku töökeele variant. Ladina tähestikust ja kirillitsast erinevais kirjasüsteemides esitatud nimed siiski transkribeeritakse.

Comité français de la danse
mitte French Committee of Dance

Alternatiiv

Kui üks teavikus esinevaist erikeelsetest (aga mitte töökeelsetest) vormidest on eesti- või ingliskeelne, võib eelisnimeks valida selle vormi. Mõlema nimevormi olemasolul tuleb eelistada eestikeelset varianti.

Japan Productivity Center
mitte Nihon Seisansei Honbu

Union of Chambers of Commerce, Industry, and Commodity Exchanges of Turkey
mitte Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği

Kui võõrkeelse kollektiivi normikirje on vaja kopeerida ka märksõna-registrisse ning on olemas kollektiivi nime eestikeelne vaste, siis tuleb see vormistada ära viitena.

Vene kollektiivide nimedes kasutatakse tüüpiliste fraaside lühendamiseks järgmisi lühendeid:

АССР – Автономная Советская Социалистическая Республика
БНТИ – бюро научно-технической информации
БТИ – бюро технической информации
ВНИИ – всесоюзный научно-исследовательский институт
ДОСААФ – Всесоюзное добровольное общество содействия армии, авиации и флоту
КБ – конструкторское бюро
НИИ – научно-исследовательский институт
НИПИ – научно-исследовательский и проектный институт
НТО – научно-техническое общество
ОНТИ – отдел научно-технической информации
ПКБ – проектно-конструкторское бюро
Российская СФСР – Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика
ССР – Советская Социалистическая Республика
СССР – Союз Советских Социалистических Республик
ЦБНТИ – центральное бюро научно-технической информации
ЦБТИ – центральное бюро технической информации
ЦБТЭИ – центральное бюро технико-экономической информации
ЦИНТИ – центральный институт научно-технической информации
ЦНИИ – центральный научно-исследовательский институт
ЦНИПИ – центральный научно-исследовательский и проектный институт
ЦНТИ – центральный научно-технический институт
ЦК – центральный комитет
ЦСУ – центральное статистическое управление

Kui kollektiivi ametlikke töökeeli on mitu ja üks neist on eesti või inglise keel, valige eelisnimeks vastav variant. Mõlema nimevormi olemasolul tuleb eelistada eestikeelset varianti.

Kui kollektiivil on rohkem kui üks ametlik töökeel ja ükski neist pole eesti ega inglise keel – või pole ametlik töökeel teada –, siis vali kollektiivi eelisnimeks variant, mis esineb seotud teavikutes kõige sagedamini.

Kui eelnevat reeglit kasutada ei saa, vali eelisnimeks esimesena kataloogitud teaviku variant.

NÄITED

Schweizerische Landesbibliothek

mitte Biblioteca nazionale svizzera**mitte** Bibliotheque nationale Suisse

kuna see kollektiiv kasutab oma väljaannetes kõige sagedamini saksa keelt.

Misrad HaChinuch

mitte המרכז משך**1.4 RAHVUSVAHELISED ORGANISATSIOONID****Sisukord**

Kui rahvusvahelise organisatsiooni nimi esineb teaviku(te)s eesti keeles, vali eelisnimeks see vorm. Juhul, kui eestikeelset nimevormi pole, aga olemas on ingliskeelne vorm, vali eelisnimeks ingliskeelne variant. Ülejäänud juhtudel järgi juhiseid jaotisest 1.3.

NÄITED

Maailma Terviseorganisatsioon

mitte World Health Organization**mitte** WHO

Teavikuis muudes keeltes esinevad nimevormid vormista nimevariantidena.

1.5 VÕIMUORGANID**Sisukord**

Võimuorganite all mõistetakse siin riigi eelarvest finantseeritavaid kollektiive, kelle põhiülesandeks on riigivõimu (täidesaatev, seadusandlik ja kohtuvõim, riigikaitse) teostamine.

Kui kollektiiv on mingi territoriaalse võimupiirkonna (jurisdiktsioon) võimu- või valitsusasutus, peab pealdis algama vastava territooriumi geograafilise nimevormiga.

Vormista kollektiivi nimi antud jurisdiktsiooni ametlikus keeles. **Samas jurisdiktsiooni nimi tuleb vormistada eestikeelsena!**

Eesti. Riigikogu

mitte Eesti Vabariik. Riigikogu

Venemaa. Министерство юстиции

mitte Россия. Министерство юстиции**mitte** Министерство юстиции Российской Федерации

Täpsemalt vaata veel Valitsused (1.7.4), Ministeeriumid või muud sarnased täitevasutused (1.14.6), Valitsevad täidesaatvad võimuorganid (1.16), Seadusandlikud kogud (parlamendid) (1.17), Seadusandliku kogu koosseisud (1.17.1), Kohtud (1.18), Suursaatkonnad ja konsulaadid (1.19).

Väiksemate võimu teostavate riigiasutuste (kohalikud omavalitsused jne) puhul võimupiirkonna nime eraldi alamväljal ei kasutata. MARC väljal on sel juhul esimene indikaator 2.

NÄITED

Tartu Linnavalitsus. Ettevõtlusosakond

Pärnu Linna Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee. Haridusosakond

Eesti NSV aegsete riigiasutuste, ministeeriumide, komiteede, inspeksioonide jne puhul ei kasutata samuti võimupiirkonna nime eraldi alamväljal, vaid koos asutuse nimega. MARC väljal on taas esimeseks indikaatoriks 2.

NÄITED

Eesti NSV Haridusministeerium

Eesti NSV Riiklik Plaanikomitee

1.6 KONVERENTSID, KONGRESSID, KOOSOLEKUD JA MUUD AJUTISED KOLLEKTIIVID

[Sisukord](#)

Kui teavikus esinevad konverentsi nime erinevad variandid, siis vali nimevorm, mis sisaldab seotud organisatsiooni nime (või lühendit).

Äripäeva konverents Password

mitte konverents Password 2021

mitte Äripäeva konverents Password 2021

FAO Technical Meeting on Coffee Production and Protection

Ära kasuta seda reeglit seotud asutusega sõltuvussuhtes oleva konverentsi korral (ühingu aastakoosolek, asutuse üldkoosolek)!
Sellisel juhul lähtu juhistest jaotises (1.14.6).

Kui konverentsil on nii oma spetsiifiline nimi kui ka üldisem (konverentside seeriat tähistav) nimi, siis vali eelisnimeks spetsiifiline nimi. Kui spetsiifiline nimi ei viita sellele, et tegemist on konverentsiga, siis lisa nimele eestikeelne üldtäpsustus.

Ühest sajandist teise. Kristjan ja Paul Raud (konverents) (2006 : Tallinn)

mitte Kumu kunstimuseum. Sügiskonverents (2006 : Tallinn)

Kuidas kaoses korda luua? (konverents) (2019 : Pärnu)
mitte Pärnu Raamatupidamiskonverents (2019 : Pärnu)

Symposium on Protein Metabolism (1953 : University of Toronto)
mitte Nutrition Symposium (1953 : University of Toronto)

Jäta konverentsi nimest välja tema järjekorranumber või toimumise aasta. Samas jäta alles konverentsi sagedusele viitav sõna (Annual, Biennial). Rakenda seda reeglit kongressi, koosoleku, näituse, messi, festivali vms korral, samuti allutatud grupi staatuses oleva konverentsi vmt korral (vt 1.14.5).

PÖFF
mitte PÖFF 24
mitte 24. Pimedate Ööde filmifestival

Festival de Cannes
mitte 74th Festival de Cannes

Annual Conference on Fishing
mitte Conference on Fishing

Kui konverentsi nimetus algab sõnaga „vabariiklik“, lisa sellele arusaadavuse huvides „Eesti“ (või muu vastav sõna), et eristada toleaegeid teisi liiduvabariike.

NÄITED

245 00|aVabariiklikud künnivõistlused Paide rajooni Aravete kolhoosis
 21.ja 22. juulil 1989. aastal
 711 2#|aEesti vabariiklikud künnivõistlused|d(1989 :|cAravete, Paide
 rajoon)

1.7 TAVANIMI

Sisukord

Tavanimi (leppenimi) on tegelikust või ametlikust nimest erinev nimekuju mille järgi kollektiivi tuntakse. Kui kollektiivi töökeelsetes teatmeteostes tähistatakse teda sageli tavanimega, siis vali eelisnimeks just see (**kollektiivi töökeelne**) tavanimi.

NÄITED

Museo del Prado
mitte Prado
mitte Museo Nacional del Prado

Kumu
mitte Kumu kunstimuuseum

ERANDID**1.7.1 Ajaloolised grupid ja rahvusvahelised organisatsioonid**

Kui iidset päritolu kollektiivi või rahvusvahelise organisatsiooni nimi on eesti keeles mingil kindlal kujul juurdunud, siis vali eelisnimeks see vorm.

NÄITED

benediktlasted

mitte Püha Benedictuse Ordu

mitte Ordo Sancti Benedicti

Jalta konverents

mitte Krimmi konverents

kopti kirik

mitte Aleksandria kirik

mitte kopti õigeusu Aleksandria kirik

mitte τεκκλησια ἰρεμὴνχημὶ ἰορθοδοξος

mitte ti.eklyseya en.remenkimi en.orthodoxos

1.7.2 Autokefaalsed patriarhaadid, peapiiskopkonnad

Vormista Õigeusu kiriku **ajaloolise** autokefaalse patriarhaadi, peapiiskopkonna vms nimi kasutades teda identifitseeriva koha nime. Täiendusena lisa sulgudes kirikliku jurisdiktsiooni tüüp.

Antiookia (õigeusu patriarhaat)

Konstantinoopol (oikumeeniline patriarhaat)

Jeruusalemm (õigeusu patriarhaat)

Mitte-jurisdiktsiooniline vorm (Antiookia patriarhaat;

Konstantinoopoli oikumeenilise patriarhaat) too välja ära viitena.

1.7.3 Religioossed ordud ja ühingud

Vali eelisnimeks eesti keeles kõige enam tuntud nimevorm. Kui valik tekitab raskusi, siis lähtu järgnevast järjestusest:

- eesti keeles enim kasutatav tavanimi
- nimevorm mida religioosse ordu või ühingu liikmed kasutavad ingliskeelsetes riikides
- nimevorm mida kasutatakse religioosse ordu või ühingu tekkeriigis

frantsisklased

mitte minoriidid

mitte Ordo Fratrum Minorum

Ordo Templi Orientis

mitte Order of the Temple of the East
mitte Order of Oriental Templars
mitte O.T.O.

Eestikeelset vormi pole, ka domineerivat ingliskeelset vormi pole, Saksamaal tunti gruppi ladinakeelse nime järgi.

1.7.4 Valitsused

Valitsuse tavanimi on piirkonna nimi mille üle ta jurisdiktsiooni omab. See võib olla riik, osariik, provints, maakond, kohalik omavalitsus vmt.

Eesti

mitte Eesti Vabariik

Serbia

mitte Serbia Vabariik
mitte Република Србија
mitte Republika Srbija

Kui piirkonna ametlik nimi on laialdaselt kasutuses, siis vali eelisnimeks see.

Sjælland piirkond

mitte Sjælland

1.7.5 Kohalikud kultusekohad.

Kohalik kultusekoht on kirik, katedraal, klooster, tempel, mošee, sünagoog. Kui selle nimi esineb teavikuis erinevais vormides, siis vali sagedaseim variant. Kui ükski nimevorm ei prevaleeri järgi eelisnime valikul järgnevat hierarhiat:

1) nimevorm mis sisaldab mõne inimese, objekti, koha või sündmuse, kellele/millele kultusekoht on pühendatud, nime

Vasknarva Prohvet Eelija skeeta
 All Saints Church

2) nimevorm mis sisaldab kohalikku kultusekohta iseloomustavat sõna või fraasi

Ranna Tuhandeaastane tamm

3) nimevorm mis sisaldab kohaliku kultusekoha asukohta

Tallinna mošee
 Bushwick Avenue German Presbyterian Church

Eelisinime vormistamine

1.8 ALGUSTÄHTI SISALDAVAD, NEIST KOOSNEVAD KOLLEKTIIVINIMED

[Sisukord](#)

Kui kollektiivi nimi sisaldab initsiaale või akronüüme, siis jäta alles/eemalda punktid (või muud sümbolid) vastavalt sellele kas enimlevinud nimevorm neid sisaldab või mitte. Kahtluse korral ära punkte vmt kasuta.

LIFE Choir

mitte L.I.F.E Choir (nagu portaalis Imdb.com)

TÜV SÜD

IUCN/SSC Polar Bear Specialist Group

mitte IUCN SSC Polar Bear Specialist Group

1.9 ARTIKLID NIME ALGUSES

[Sisukord](#)

Jäta artikkel eelisinime ees ära, aga vaid juhul kui see pole nime komponendiks oleva persooni, koha või nähtuse osa.

Library Association

mitte The Library Association

aga

El Niño Task Force

Los Angeles Philharmonic Orchestra

1.10 AUNIMETUSED

[Sisukord](#)

Ära kasuta eelisinimes kollektiivile omistatud aunimetust või ordeni nime.

Московская государственная консерватория имени П. И. Чайковского

mitte Московская дважды ордена Ленина государственная консерватория имени П. И. Чайковского

1.11 SÕNAD MIS NÄITAVAD ÄRIÜHINGUKS OLEMIST Sisukord

Ära kasuta eelises nimel järgnevat sõnu – välja arvatud juhul kui nad on nime lahutamatu osa või ilma milleta poleks selge, et tegu on äriühinguga:

- a) omadussõnad või lühendid, mis näitavad äriühingu olemist (OÜ, AS, Incorporated, Ltd.)
- b) termin mis näitab äriühingu riigile kuulumist (Empresa Pública Nacional, tokushu gaisha)
- c) sõna või fraas, täielikult või lühendatult kujul, mis näitab äriühingu tüüpi (Aktiebolaget, Kabushiki Kaisha, Società per azione)

American Cancer Society
mitte American Cancer Society, Inc.

Boliviana de Aviación
mitte Empresa Pública Nacional Estratégica Boliviana de Aviación

Daiwa Ginkō
mitte Daiwa Ginkō Kabushiki Kaisha

Kraftfahrzeugwerk "Ernst Grube" Werdau
mitte VEB Kraftfahrzeugwerk "Ernst Grube" Werdau

aga

Films Incorporated
Best Practices, LLC

Kui äriühingu olemist näitav sõna või fraas on selguse saavutamiseks vajalik ning ta asub nime ees, siis paiguta see nime järele.

Aerotransport, Aktiebolaget
mitte Aktiebolaget Aerotransport

Aasia keelte korral jäta nimeselguse saavutamiseks vajalik äriühingu olemist näitav sõna või fraas (nt Shiritsu, Si li) teises järjekorras.

Shiritsu Daigaku Toshokan Kyōkai

Jäta ära laevanimede ees olevad lühendid.

Eesti. Kaitsevägi. Wambola (sõjalaev)
mitte Eesti. Kaitsevägi. EML Wambola

Arizona (lahingulaev)
mitte U.S.S. Arizona

1.12 LADINA JA KIRILLITSA KIRJASÜSTEEME MITTEKASUTAVAD NIMED

[Sisukord](#)

Ladina ja kirillitsa kirjasüsteemidest erinevais kirjasüsteemides nimed transkribeeritakse.

Näited

Nippon Suisan

mitte 日本水産株式会社

mitte Nippon Suisan Kabushiki Kaisha

Bank Leumi

mitte בנק לאומי

Sisesta heakskiidetud transliteratsiooni variandist erinevad nimekujud nimevariantidena.

Alluvussuhtes või seotud kollektiivide nimed

1.13 ÜLDJUHIS ALLUVUSSUHTES VÕI SEOTUD KOLLEKTIIVI NIME MÄÄRAMISEKS

[Sisukord](#)

Kui alluvussuhtes või seotud kollektiivi nimi ei kuulu ühessegi allolevais jaotistes ära toodud kategooriasse, siis kasuta eelise nime valikul üldreeglit (vormista nimi kujul, milles ta teavikuis kõige sagedamini esineb. Kui ükski nimevorm ei prevaleeri, vali nimekuju mis esineb teatmeteostes.)

Tartu Ülikooli Kliinikum

BBC Symphony Orchestra

Harvard Law School

1.14 ALLUVUSSUHTES VÕI SEOTUD KOLLEKTIIVID, MIS SISESTATAKSE HIERARHILISELT

[Sisukord](#)

Kui kollektiivi nimi kuulub ühte allolevaist kategooriatest, siis sisesta ta hierarhiliselt kõrgemal asuva kollektiivi normipealdise alamjaotisena. Alamjaotisest jäta välja kõrgemalseisva või seotud kollektiivi nimi (või nime lühend), v.a juhul kui see tooks kaasa nime mõttetuks muutumise.

Eesti Rahvusringhääling. Muuseum

mitte Eesti Rahvusringhääling. Eesti Rahvusringhäälingu Muuseum

Nimi: Eesti Rahvusringhäälingu Muuseum

aga

American Library Association. Activities Committee on New Directions for ALA

mitte American Library Association. Activities Committee on New Directions

Nimi: Activities Committee on New Directions for ALA

Kahtluse korral, kas kollektiiv on tegelikult alluvussuhtes, vormista nimi muutusteta (st sellisel kujul nagu ta teavikuis esineb).

Musées de l'État (Luxembourg)

mitte Luxembourg. Musées de l'État

Kasuta ülaltoodud reegleid kui

1.14.1 Kollektiivi nimi osutab, et ta on teise kollektiivi osa

Kui kollektiivi nimi sisaldab sõna, mis väljendab teise kollektiivi osaks olemist (osakond, jaoskond, sektsioon, haru, sektor, nõukogu, komisjon, töögrupp, toimkond) ning seega pole võimalik allüksust ilma kõrgemalseisva kollektiivi nimeta identifitseerida,

Kultuuriministeerium. Finantsosakond

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing. Terminoloogiatoimkond

Eesti Taimekasvatuse Instituut. Saku sektor

Kent (Inglismaa). Land Use and Transport Policy Unit

1.14.2 Kollektiivi nimi viitab administratiivsele allumisele

Kui kollektiivi nimi sisaldab sõna, mis väljendab kollektiivi sõltuvust või alluvust (komitee, komisjon, amet).

Eesti. Statistikaamet

Euroopa Liidu Nõukogu. Sisejulgeolekualase operatiivkoostöö alaline komitee

Tartu Ülikool. Tallinna esindus

mitte Tartu Ülikooli Tallinna esindus

1.14.3 Kollektiivi nimi on oma olemuselt üldine või tähistab põhikollektiivi geograafilist, kronoloogilist või muidu järjestatud alamjaotist

Eesti Taimekasvatuse Instituut. Jõgeva Seemnekeskus

Tartu Ülikool. Narva kolledž

Norma, AS. Rakiste konstrueerimisbüroo

Knights of Labor. District Assembly No. 3

1.14.4 Nimi ei viita, et tegemist on kollektiiviga ja ei sisalda kõrgemalseisva üksuse nime

British Library. Science, Technology, and Business
Nimi: Science, Technology, and Business

Kanada. Citizenship and Immigration Canada. Human Resources
Nimi: Human Resources

1.14.5 Valitsusväline ühendus mille nimi sisaldab seotud või põhikollektiivi täielikku nime

Rakenda jaotises 1.14 esitatud reegleid. Tee vahet juhtudel, kus a) kõrgemalseisva kollektiivi nimi on kollektiivi nime osa või b) kõrgemalseisva kollektiivi nimi on välja toodud selguse huvides.

Äripäev. Infopank

Nimi: Äripäeva Infopank

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. Tartu esindus

Nimi: Eesti Kaubandus-Tööstuskoja Tartu esindus

Viljandi Vene Kultuuri Sõprade Ühing. Pühapäevakool

Nimi: Viljandi Vene Kultuuri Sõprade Ühingu Pühapäevakool

Jazzkaar. Sõprade Ühing

Nimi: Jazzkaare Sõprade Ühing

Aga

BBC Symphony Orchestra

Mitte British Broadcasting Corporation. Symphony Orchestra

Nimi: BBC Symphony Orchestra

1.14.6 Ministeeriumid või muud sarnased täitevasutused

Kui kollektiivi puhul on tegemist sellise riigiasutusega, mis ei ole ühegi teise täitevasutuse alluvuses (nt ministeerium), siis paiguta ta vastava valitsuse otsitunnuse alluvusse.

Eesti. Kultuuriministeerium

Venemaal. Министерство юстиции

Jaapan. Kankyōshō

1.14.7 Sõjaväeosad

Kui kollektiivi puhul on tegemist sõjaväeosaga, siis paiguta ta sõjaväge tähistava otsitunnuse alluvusse (rakenda reeglit 1.14).

NÄITED

Eesti. Kaitsevägi. Kuperjanovi jalaväepataljon

Eesti. Kaitsevägi. Admiral Cowan (sõjalaev)

Suurbritannia. Armed Forces. Air and Space Warfare Centre

1.15 OTSENE VÕI KAUDNE ALLÜKSUS

Sisukord

Paiguta kollektiivi nimi, mis kuulub ühte või mitmesse 1.14 kirjeldatud tüüpidest, sellise kontrollitud otsitunnuse alluvusse, mis tähistab hierarhiselt madalaimat otse oma nimega vormistatud organisatsioonilist üksust. Hierarhias nende vahel asuvad üksused jäta välja, välja arvatud juhul kui antud kollektiivi nime võib kasutada ka mõni teine hierarhias kõrgemal asuv üksus.

NÄITED

Tartu Ülikool. Majandusteaduskond

Aga

Tartu Ülikool. Usuteaduskond. Dekanaat

mitte Tartu Ülikool. Dekanaat

Eesti. Kaitsevägi. Kuperjanovi jalaväepataljon

mitte

Eesti. Kaitsevägi. Maavägi. 2. jalaväebrigaad. Kuperjanovi jalaväepataljon

Aga

Eesti. Kaitsevägi. 2. jalaväebrigaad. Staabi- ja sidekompanii

mitte

Eesti. Kaitsevägi. Staabi- ja sidekompanii

(sest ka 1. jalaväebrigaadil on olemas staabi- ja sidekompanii)

1.16 VALITSEVAD TÄIDESAATVAD VÕIMUORGANID

Sisukord

Sisesta valitseva, täidesaatva ja mingit jurisdiktsiooni ametlikult esindava võimuorgani (nt sõjaväehunta) nimi selle jurisdiktsiooni allüksusena. Vormista kollektiivi nimi antud jurisdiktsiooni ametlikus keeles.

Samas jurisdiktsiooni nimi tuleb märkida eesti keeles!

Argentina. Junta Militar

Kui eristamine seda eeldab, siis lisa ka võimuloleku periood.

Tšiili. Junta de Gobierno (1813)

Tšiili. Junta de Gobierno (1973-1990)

1.17 SEADUSANDLIKUD KOGUD (PARLAMENDID)**Sisukord**

Vormista seadusandlik kogu selle jurisdiktsiooni, kus tema poolt vastu võetud seadused kehtivad, alljaotusena. Kui seadusandlikul kogul on enam kui üks koda, siis käsitle neid eraldi kollektiividena.

Island. Alþingi

Venemaa. Федеральное собрание. Государственная дума
Venemaa. Федеральное собрание. Совет Федерации

1.17.1 Seadusandliku kogu koosseisud

Kui seadusandliku kogu koosseisud on nummerdatud, siis salvesta see number koos aastaarvudega. Eralda koosseisu number ajavahemikust tühiku, kooloni, tühikuga.

Eesti. Riigikogu (12. koosseis : 2011-2015)
Ameerika Ühendriigid. Congress (97. koosseis : 1981-1983). Senate

1.18 KOHTUD**Sisukord**

Sisesta kohus selle jurisdiktsiooni, kus ta kohtuvõimu teostab, alljaotusena. Kui kohut on vaja eristada teistest samanimelistest, siis lisa sulgudes koha nimi, kus a) kohus istungeid peab või b) kohtuvõimu teostab.

Eesti. Ringkonnakohus (Tartu)
Kanada. Supreme Court

1.19 SUURSAATKONNAD JA KONSULAADID**Sisukord**

Sisesta suursaatkond, konsulaat, legatsioon või muu riiki esindav asutus selle riigi, keda ta esindab, alljaotusena. Suursaatkonna nimi vormista esindatava riigi ametlikus keeles. Nii esindatava riigi kui ka lõppu sulgudesse paigutatava asukohariigi nimi too välja eesti keeles.

Eesti. Suursaatkond (Rootsi)
Saksamaa. Gesandtschaft (Tšiili)
Ameerika Ühendriigid. Legation (Bulgaaria)

Konsulaadi või muu väiksema diplomaatilise esinduse puhul pannakse sulgudesse nii linn kui ka riik.

Holland. Consulaat-Generaal (Cape Town, Lõuna-Aafrika Vabariik)

**1.20 RELIGIOONIPÕHISED PROVINTSID,
PIISKOPKONNAD, SINODID JMT**[Sisukord](#)

Paiguta provintsi, piiskopkonna, sinodi või mõne muu religioosse alluvussuhtega ja mingi piirkonna üle jurisdiktsiooni omava üksuse nimi ülimusliku religioosse kollektiivi alluvusse.

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik. Ida-Harju Praostkond
Nederlandse Hervormde Kerk. Classis Rotterdam
Church of England. Diocese of Ely

1.21 TÄPSUSTUSED[Sisukord](#)

Kui nimest ei selgu, et tegemist on kollektiiviga, lisatakse nime järele sulgudesse selgitav eestikeelne täpsustus.

NÄITED

710 2# |aApollo Sound (ansambel)

610 24 |aGoogle (firma)

Kui kollektiivi nimi ise ütleb, millise tegevusvaldkonnaga on tegu, täpsustust ei lisata.

NÄITED

710 2# |aTallinna Pimedate Ühing

710 2# |aTampereen teknillinen korkeakoulu

710 2# |aРоссийская государственная библиотека

Kollektiivide puhul, mille nimi ei sisalda asukohta, lisatakse vajadusel sulgudesse asukoht.

NÄITED

710 2# |aMärtiku kaubamaja (Viljandi)

710 2# |aNaisklubi (Tallinn)

710 2# |aKungliga Humanistiska Vetenskapssamfundet (Lund)

710 2# |aAssociated Board of the Royal Schools of Music (London)

710 2# |aОбщество истории и древностей (Odessa)

Kohanime ei lisata hästi tuntud, üle-eestiliste ja rahvusvaheliste kollektiivide puhul

NÄITED

710 2# |aSEB Pank

710 2# |aOECD

710 2# |aA. le Coq (õlletehas)

Kohanimed on sulgudes alati kataloogimiskeeles ja ilma alamvälja tähiseta |c. Viimast kasutatakse konverentside jm toimumiskoha tähistuses.

Kui kaks või enam kollektiivi kannavad sama nime, lisatakse sulgudesse täpsustus või asukoht.

710 2# |aИнститут истории, языка и литературы (Aşgabat)

710 2# |aИнститут истории, языка и литературы (Ufa)

Kui täpsustusi on rohkem kui üks, eraldatakse need tühik-koolon-tühikuga. Samas, enam kui kahe täpsustuse korral märgitakse kollektiivi tüüpi esitav täpsustus omaette sulgudesse.

NÄITED

710 2# |aLouisiana (muuseum : Humlebæk)

711 2# |aSymposium on Egyptian Royal Ideology |n(5 : |d2007 : |cCambridge, Inglismaa)

711 2# |aU.S. Open (golfiturniir) |d(1989 : |cOak Hill Country Club)

Kollektiivide nimedes jäetakse alles sõnad *riiklik*, *riigi*, *vabariiklik*, *государственный*, *staatliche*, *valtion*, *state*, *statens*.

II. OTSITUNNUSTE JA NORMIKIRJETE LOOMINE

2.1 KOLLEKTIIVI NORMPEALDISED BIBLIOKIRJETES

Alljärgnevalt toome välja tähtsamad juhised otsitunnuste vormistamiseks lähtuvalt MARC 21 standardist.

Kollektiivi saab käsitleda teose (teaviku) loojana siis, kui selle annab välja või tellib vastav organisatsioon või kui selle väljaandmise mõte lähtub organisatsioonilt. Kollektiivi poolt väljaantud teoseid saab kirjeldada kas normpealdise (110) või pealkirja järgi.

Üldjuhul kirjeldatakse kollektiivautoriga teavik pealkirja järgi. Väljaandnud kollektiivi normpealdis lisatakse täiendkirje väljale 71X.

245 00 |aKonkurentsiamet
710 1# |aEesti. |bKonkurentsiamet

245 00 |aSõna ja nimi / |cEesti NSV Teaduste Akadeemia Emakeele Selts
710 2# |aEmakeele Selts

245 00 |aAdvanced computer technology, reliable systems and applications : |bCompEuro 91 : 5th annual European computer conference, Bologna, May 13-16, 1991 : proceedings
710 2# |aIEEE Computer Society
711 2# |aAdvanced Computer Technology, Reliable Systems and Applications (konverents) |n(5 : |d1991 : |cBologna)

Kui teaviku on välja andnud kollektiiv, kuid sellel on ka individuaalautor, tehakse kirje individuaalautori järgi (100) ja vajadusel lisatakse kollektiiv täiendkirje väljale (710).

100 1# |aAriste, Paul, |d1905-1990
245 10 |aKeelekontaktid : |beesti keele kontakte teiste keeltega / |cPaul Ariste
490 1# |aEesti NSV Teaduste Akadeemia Emakeele Seltsi toimetised, |x0233-9439 ; |vnr. 14
710 2# |aEmakeele Selts

Teavik kirjeldatakse kollektiivautori järgi järgmistel juhtudel:

- RB kirjetes tüüppealkirjaga väljaannete puhul
- muusikaliste heli- ja videosalvestiste puhul, kui autoriks on esitajate grupp (muusikakollektiiv)

110 2# |aLindpriid (ansambel), |eesitaja
110 2# |aVanemuine (teater). |bKoor, |eesitaja
110 2# |aЖыпча (ansambel), |eesitaja

- 110 2#** |aAnima Eterna Brugge (orkester), |eesitaja
110 2# |aLa Scala (teater). |bCoro, |eesitaja
110 2# |aRadion sinfoniaorkesteri (Helsingi), |eesitaja

2.2 KOLLEKTIIVI NORMIKIRJE KOOSTAMINE

[Sisukord](#)

Normikirjed:

- määravad kindlaks otsitunnusena kasutatava nimekuju ja elementide järjekorra;
- koondavad kokku sama olemi eri nimed ja nimevariandid;
- annavad olemi identifitseerimiseks ja eristamiseks vajalikud miinimumandmed
- annavad võimaluse luua kataloogi viited

Kui võõrkeelse kollektiivi normikirje on vaja kopeerida ka märksõna-registrisse ning on olemas kollektiivi nime eestikeelne vaste, siis tuleb see vormistada ära viitena väljale 410.

2.2.1 SIERRA PÜSIPIKKUSVÄLJAD

[Sisukord](#)

NORM. KOOD1	register	NORM. KOOD2	Kirje staatus	NORM. NÄHTAM	-
--------------------	----------	--------------------	---------------	---------------------	---

NORM.KOOD1 - register

Näitab, millisesse registrisse indekseeritakse antud kirje.

a autoriregistrisse *kollektiiv (110), ajutine kollektiiv (111)*

m märksõnaregistrisse *kollektiiv (110), ajutine kollektiiv (111)*

Nime normikirje tuleb teha sellesse registrisse, kus esineb vastavaid bibliokirjeid. Kui kollektiiv esineb (tõenäoliselt) ainult märksõnana, tuleb kirje teha ainult märksõnaregistrisse. Kui esineb mõlemas registris, tuleb kopeerida teise ja kopeerimisel kood muuta.

NORM.KOOD2 - kirje staatus.

Näitab, kas kirje on valmis või vajab täiendamist.

a valmis

b vajab kontrollimist, täiendamist või parandamist

NORM.NÄHTAM. - kirje staatus elektronkataloogis

nähtav

n lugeja eest varjatud

d kustutatud ja varjatud

2.2.2 MARKER (Leader)**Sisukord**

Avab (ja sulgeb) CTRL+R

24-positsiooniline kontrollväli, millest osa genereerib süsteem

REC LENGTH		REC STAT	Kirje staatus	REC TYPE	Kirje tüüp
UNDEFINE		CHAR ENC	Märgi kodeering	IND CNT	
SFLD CNT		BASE ADDRESS	#####	ENC LEVL	Kataloogimis tasand
UNDEFINE		LEN FIELD		LEN START	
LEN IMPL		UNDEFINE			

Kataloogija poolt täidetavad positsioonid:

REC STAT – kirje staatus (Leader/05)

n uus kirje

REC TYPE – kirje tüüp (Leader/06)

z normikirje

CHAR ENC – märgikodeering (Leader/09)

a UCS/Unicode

ENC LEVL – kataloogimistasand (Leader/17)

n täielik normikirje, vastab üleriigilisele tasemele

o mittetäielik normikirje

Peaks olema vastavuses NORM.KOOD2=ACODE2 väärtustega.

2.2.3 Väli 008**Sisukord**

Avab (ja sulgeb) CTRL+R

40-positsiooniline kontrollväli. Osa positsioone võib jääda täitmata ja tähistatakse püstkriipsuga (|).

Date Ent		Geo Subd		Romanizn	
Lang Cat		Kind Rec	a	Desc Cat	z
Sub Head	n	Type Ser	n	Num Sers	n
Hdg-Main	a	Hdg-Subj		Hdg-Sers	b
Type Sub	n	Undefine		Type Gov	
Ref Eval		Undefine		Rec Updt	
Und PNam		Levl Est		Undefine	
Mod Recd		Cat Srce			

Date Ent kataloogimise kuupäev (008/00-05) **Alati täita!**

Kuupäev sisestatakse kujul *aakkpp* – 210501 = 1. mai 2021

Seda kuupäeva hiljem enam ei muudeta.

Geo Subd geograafiline alljaotis (008/06) **tähistada püstkriipsuga |**

Romanizn latiniseerimisstandard (008/07) **tähistada püstkriipsuga |**

Lang Cat kataloogi keel (008/08) **tähistada püstkriipsuga |**

Kind Rec kirje liik (008/09)

a kehtestatud pealdis

Desc Cat kataloogimisreeglid (008/10)

d AACR2-ga kooskõlas pealdis

z teised/muud reeglid (sh RDA)

Antud juhendi alusel koostatud kirjete puhul valida alati „z”.

Sub Head Märksõnade süsteem/tesaurus (008/11)

n ei kohaldata

Type Ser jadaväljaande tüüp (008/12)

n ei kohaldata

Num Sers nummerdatud või nummerdamata seeriad (008/13)

n ei kohaldata

Hdg-Main pealdis põhi- või täiendpealdisena (008/14)

a rakendatav

Hdg-Subj märksõna täiendkirje (008/15)

a rakendatav (kui eesti keeles või tõlkimatus võõrkeeles)

b mitterakendatav (kui võõrkeeles, mida märksõnana tuleb tõlkida)

Hdg-sers pealdise kasutamine - seeria täiendkirje (008/16)

b mitterakendatav

Type Sub allmärksõna liik (008/17)

n ei kohaldata

Undefine määratlemata positsioonid (008/18-27) **jääb tühjaks**

Type Gov valitsusasutuse tüüp (008/28) **tähistada püstkriipsuga |**

Ref Eval viidete kontroll (008/29) **tähistada püstkriipsuga |**

Undefine määratlemata positsioonid (008/30) **jääb tühjaks**

Rec Updt kirje täiendamine (008/31) **tähistada püstkriipsuga |**

Und PNam eristatav isikunimi (008/32) **tähistada püstkriipsuga |**

Levl Est kehtestatuse aste (008/33) **tähistada püstkriipsuga |**

Undefine määratlemata positsioonid (008/34-37) **jääb tühjaks**

Mod Recd moonutatud kirje (008/38)

kirjet ei ole moonutatud

s lühendatud

x puuduvad tähed või sümbolid (kui need on asendatud nt. ladina tähe või sõnaga, siis seda ei loeta puudumiseks)

Cat Srce kirje loonud asutuse tüüp (008/39) **Alati täita!**

Näitab originaalkirje loonud asutuse tüüpi.

riiklik (üleriigiline) bibliograafiaasutus

c teised ELNETi raamatukogud

2.2.4 Väli 040 KATALOOGIMISKOHT

Sisukord

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a originaalkirje looja (MK)

|b kataloogimiskeel - alati eesti keel (est) (MK)

|c arvutiloetava kirje koostaja (MK)

|d kirjet muutnud asutus (K)

|e kasutatud kirjeldusreeglid (K) (RDA korral 'rda')

NÄITED

040 ## |aErRR|best|cErRR|erda

040 ## |aErTlnKR|best|cErTlnKR|erda|dErTLUAR

2.2.5 Väli 043 GEOGRAAFILINE PIIRKOND (MK)

Sisukord

Geograafilise ala või piirkonna kood on seotud normikirje pealdisega.

Koodi allikaks alamväljal |c vaata [ISO 3166 code lists; ISO 3166-1 decoding table](#).

Kohustus täita, kui kollektiiv on seotud Eestiga - kasuta koodi 'ee'.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|c ISO kood (K)

NÄITED

043 ## |cee

043 ## |cee|cse

2.2.6 Väli 046 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD DAATUMID (K) [Sisukord](#)**Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

|s tegutsemisperioodi algusaasta (MK)

|t tegutsemisperioodi lõppaasta (MK)

NÄITED**046 ## |s1953****110 2# |aDeutsche Welle**

(Saksamaal tänapäevalgi tegutsev ringhäälingukompanii)

046 ## |s1924|t1932**110 2# |aDeutsche Welle (1924-1932)**

(Weimari vabariigi ajal Saksamaal tegutsenud ringhäälingukompanii)

ANDMEVÄLJAD[Sisukord](#)**2.2.7 Väli 110 KOLLEKTIIVI NIMI (MK)**[Sisukord](#)**Sellisel kujul tuleb kollektiivi nime kasutada bibliokirjes väljadel 110, 710, 610.****I indikaator**

0 pöördjärjestuses nimi – meie ei kasuta

1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus)

nimi

2 nimi pärijärjestuses (tavaline nimi)

Alamväljad

|a kollektiivi nimi

|b allüksus, asutuse konverentsi nimetus

|c asukoht (asutuse konverentsi toimumise koht)

NÄITED**110 1# |aEesti. |bRiigikogu****110 2# |aAstrofüüsika Instituut. |bFüüsika labor****110 2# |aTartu Ülikool. |bArstiteaduskond. |bAastakonverents |c(Tartu)**

2.2.8 Väli 111 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMI (MK) [Sisukord](#)

Ajutiste kollektiivide alla kuuluvad: kollokviumid, näitused, ekspeditsioonid, ekspositsioonid, messid, festivalid, olümpiamängud, seminarid, etendused, sümposionid, töötoad, ka näitused ja isikunäitused.

I indikaator

- 0 pöördjärjestuses nimi – meie ei kasuta
- 1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus) nimi
- 2 nimi pärijärjestuses (tavaline nimi)

II indikaator

Määratlemata

Alamväljad

- |a nimi
- |c asukoht (toimumise koht)
- |d toimumisaeg
- |e allüksus
- |n järjenumbr

NÄITED

111 2# |aOlümpiamängud |n(29 : |d2008 : |cPeking)

RDA väljad [Sisukord](#)

2.2.9 Väli 368 KOLLEKTIIVI TÜÜP (K) [Sisukord](#)

Väljale märgitakse eesti keeles kollektiivi tüüp. Kasutatakse eelkõige juhtudel, kui kollektiivi eelnimi otseselt ei viita, et tegu on kollektiiviga.

I , II indikaator

Määratlemata

NÄITED

110 2# |aCoop Eesti
368 ## |ajaekaubandusühistu

110 2# |aPermanent TSB
368 ## |akommertspank

2.2.10 Väli 370 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD KOHAD (K) [Sisukord](#)

Väljale märgitakse oluline kollektiiviga seotud koht (konverentsi toimumispaik, firma peakorter asukoht, ansambli päritolumaa).

I, II indikaator

Määratlemata

Alamväljad

|c asukohariik

|e asukoht (toimumise koht)

NÄITED

111 2# |aPÖFF

370 ## |cEesti|eTallinn

110 2# |aNokia (firma)

370 ## |cSoome|eEspoo

2.2.11 Väli 377 KOLLEKTIIVIGA SEOTUD KEELED (K) [Sisukord](#)

Keel(ed), mida kollektiiv kasutab oma infovahetuses, tema töökeel(ed).

I indikaator

Määratlemata

II indikaator

MARC keelekood

(https://www.loc.gov/marc/languages/language_name.html)

Alamväljad

|a keelekood (K)

|l keele nimetus (kasutatakse siis kui keelekoodi pole nt. murdekeeled) (K)

NÄITED

110 2# |aOECD

377 ## |aeng|afre

110 2# |aVõro Instituut

377 ## |aest|lVõru murre

VIITEVÄLJAD (Väljad 41X, 51X)**Sisukord**

Kui pole kindel, kas teha viidet või mitte, viide tehakse, kuid normikirje peaks sisaldama mõistlikus koguses viiteid, s.t nii palju kui vajalik ja nii vähe kui võimalik. Viited peavad lihtsustama infootsingut, mitte seda keerulisemaks tegema.

2.2.12 Väli 410 NIME RÖÖPVORM, ÄRAVIIDE (K)**Sisukord**

Äraviide (vaata-viide) tehakse teavikutes esinevatelt kollektiivi nimevariantidelt, mis erinevad oluliselt bibliokirjetes kasutatavast normpealdisest kuid mida tõenäoliselt kasutatakse otsingute tegemisel. Nimi, millelt äraviide tehakse, esitatakse kujul, nagu ta oleks pealdisena.

Eesti Teaduste Akadeemia. |bTallinna Botaanikaaed

Vaata: Tallinna Botaanikaaed

Viidet ei tehta, kui nimevorm on väga sarnane normpealdisega või mõne teise nimevariandiga, millelt on viide juba tehtud.

Äraviited tehakse:**1.** Nime keelelistelt variantidelt.

Nations Unies

Vaata: United Nations

2. Esitähthühenditelt ja akronüümidelt.

UN

Vaata: United Nations

3. Ametlikelt nimedelt üldtuntuile.

International Business Machines Corporation

Vaata: IBM

4. Nime ortograafilistelt variantidelt.

Organization for Economic Cooperation and Development,

Vaata: Organisation for Economic Co-operation and Development

5. Kui pole ühemõtteliselt selge, milline on nime esimene element, siis tehakse viited teistelt mõeldavatelt variantidelt.

6. Muudelt nimevariantidelt (nime lühemad, pikemad ja või pöördvariandid)

Tartu ülikool (1632-1665)

Vaata: Academia Gustaviana

Tartu ülikool (1690-1710)

Vaata: Academia Gustavo-Carolina

Tartu ülikool (1802-1893)

Vaata: Kaiserliche Universität zu Dorpat

Tartu ülikool (1893-1918)

Vaata: Императорский Юрьевский университет

I indikaator

- 0 nimi pöördjärjestuses (meie üldjuhul ei kasuta)
- 1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus) nimi
- 2 nimi pärijärjestuses (tavaline nimi)

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi
- |b allüksus
- |c asukoht (toimumise koht)
- |w suhe väljaga 110:
 - a - varasem nimekuju
 - b - hilisem nimekuju
 - d - akronüüm

NÄITED

- 110** 2# |aTallinna Ülikool
- 410** 2# |aTallinn University
- 410** 2# |wd|aTLÜ
- 510** 2# |wa|aTallinna Pedagoogikaülikool

2.2.13 Väli 411 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIME RÖÖPVORM, ÄRAVIIDE (K) [Sisukord](#)
I indikaator

- 0 pöördjärjestuses nimi – *meie ei kasuta*
- 1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus) nimi
- 2 nimi pärijärjestuses (tavaline nimi)

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a nimi
- |c asukoht (toimumise koht)
- |d toimumisaeg
- |e allüksus
- |n järjenumbr
- |w 0-positsioon - suhe väljaga 111:
 - a - varasem nimekuju
 - b - hilisem nimekuju
 - d - akronüüm

NÄITED

- 111** 2# |aSoome-ugri rahvaste folkloorifestival
- 411** 2# |aFolklore Festival of Finno-Ugric Peoples

2.2.14 Väli 510 SEOTUD NORMITUD NIMEKUJU, SIDEVIIDE (K)

Sisukord

Sideviited (vaata-ka-viited) tehakse normpealdisega seotud nimedele (hilisemad, varasemad, keelelised variandid), mis esinevad kataloogis iseseisvate pealdistena.

1. Kui kollektiivide ühinemise tulemusena tekib uus kollektiiv, siis seotakse ka nende nimed omavahel sideviidetega.

110 2# |aElisa

510 2# |aRadiolinja Eesti

510 2# |aUninet

(Mobiilsideoperaator Radiolinja Eesti AS ja püsivõrguoperaator Uninet AS liitusid üheks telekommunikatsiooniettevõtteks Elisa.)

2. Sideviidete abil võib vajadusel omavahel siduda ka kollektiivi allüksused, näiteks ülikoolide õppetoolid, teaduskonnad ja instituudid.

110 2# |aTallinna Tehnikaülikool. |bMaterjaliteaduse instituut

510 2# |aTallinna Tehnikaülikool. |bKeemia- ja materjalitehnoloogia teaduskond

510 2# |aTallinna Tehnikaülikool. |bPooljuhtmaterjalide tehnoloogia õppetool

510 2# |aTallinna Tehnikaülikool. |bFüüsikalise keemia õppetool

680 ## |iMoodustati 2002.a. materjalitehnika instituudi pooljuhtmaterjalide tehnoloogia õppetooli, alus- ja rakenduskeemia instituudi füüsikalise keemia õppetooli ja TTÜ Keemia Instituudi termodünaamika uurimisgrupi baasil. Instituudi koosseisu kuuluvad järgmised õppetoolid: füüsikalise keemia õppetool, pooljuhtmaterjalide tehnoloogia õppetool

3. Viidet ei tehta, kui nimevorm on väga sarnane normpealdisega või mõne teise variantnimega, millelt on juba tehtud viide.

4. Valikuliselt võib sideviiteid teha ka nimedele, mida pole pealdistena veel kataloogis kasutatud.

I indikaator

0 nimi pöördjärjestuses – *meie ei kasuta*

1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus) nimi

2 nimi pärijjärjestuses (tavaline nimi)

II indikaator

Määratlemata

Alamväljad

- |a nimi
- |b allüksus
- |c asukoht (toimumise koht)
- |w suhe väljaga 110:
 - a - varasem nimekuju
 - b - hilisem nimekuju
 - d - akronüüm

NÄITED

- 110** 2# |a Audentese Ülikool
- 510** 2# |w|a Audentes Mainor Ülikool
- 510** 2# |w|a Mainori Majandusinstituut
- 510** 2# |w|a Audentese Kõrgem Ärikool
- 510** 2# |w|b|a International University Audentes

2.2.15 Väli 511 AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMEGA SEOTUD**NORMPEALDIS (K)****Sisukord****I indikaator**

- 0 pöördjärjestuses nimi – meie ei kasuta
- 1 esimeseks elemendiks võimupiirkonna (maa, omavalitsusüksus) nimi
- 2 nimi pärijärjestuses (tavaline nimi)

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

- |a nimi
- |c asukoht (toimumise koht)
- |d toimumisaeg
- |e allüksus
- |n järjenumbr
- |w 0-positsioon – suhe väljaga 111:
 - a - varasem nimekuju
 - b - hilisem nimekuju
 - d - akronüüm

2.2.16 Väli 670 ALLIKA MÄRKUS**Sisukord**

Sisaldab viite andmeallika(te)le.

NB! Erinevad allikad märgitakse eraldi väljadele.

Andmeallikateks on kataloogitavad väljaanded, teatmeteosed, Internet. Üldtuntud teatmeteoste puhul võib kasutada lühendeid. Pikki pealkirju võib lühendada.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkus (MK) |u URL-aadress (K)

[Alamväljale |u eelneb alati ka veebilehe/andmebaasi nimi alamväljal |a]

NÄITED

670 ## |aAntiigileksikon, 2. kd., 1983

670 ## |aEesti teatri biograafiline leksikon, 2000

670 ## |aEE, 12. kd., 2003

670 ## |aAudentes|uwww.audentes.ee

2.2.17 Väli 680 AVALIK MÄRKUS[Sisukord](#)

Sisaldab normpealdise kohta lisainfot, nt selgitusi ja teavet nimevormide kasutamise ja nimemuutuste kohta, ajalugu.

Informatsiooni peab olema nii vähe kui võimalik ja nii palju kui vajalik, et kollektiivi identifitseerida ja tuua välja seosed rööppealdiste kohta.

Väli 680 algab alamvälja tähisega |i, mis tuleb välja kirjutada. Märkuse tekstis tuleb järgida eesti keele ortograafiareegleid, kuna väli on mõeldud avalikuks kuvamiseks (nt tuleb kõik laused lõpetada punktiga).

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|i märkus

NÄIDE

680 ## |i2002. a moodustati Audentese Kõrgema Ärikooli ja Mainori Majandusinstituudi alusel Audentes Mainor Ülikool, alates 2003. a kannab nime Audentese Ülikool. 2003. aasta suvel ühines Audentese Ülikooliga Concordia Rahvusvaheline Ülikool. Ühinemise tulemusena tekkis Audentese Ülikooli allasutus - International University Concordia Audentes. Alates 2006. aastast läks kogu ülikool üle ühisele nimele International University Audentes.

2.2.18 Väli 9XX INFO KIRJELDAJA KOHTA[Sisukord](#)

Vt. [Ühiste kirjete kasutamise kord](#)

LISA. Kirjete näiteid**Sisukord**

1) Miinimum andmekoosseisuga kirje

008		211111 aznnaabn	
040		ErRR best cErRR erda	
110	2	Kardemimmit (ansambel)	
670		Ansambli koduleht uhttp://www.kardemimmit.fi	
680		iSoome vokaalansambel, saateks kasutatakse kandleid.	
950		tKAO meelis 2021-11	

2) Võõrkeelse kollektiivi kirje, mis kopeeritakse ka märksõnaregistrisse

008		211111 aznnaabn	
040		ErRR best cErRR erda	
043		cus	
110	2	Library of Congress	
410	2	Kongressi Raamatukogu (Washington)	
410	2	USA Kongressi Raamatukogu	
410	2	Ameerika Ühendriikide Kongressi raamatukogu	
670		Raamatukogu kodulehekül uhttps://www.loc.gov	
680		iUSA Kongressi raamatukogu asub a-st 1800 Washingtonis Kapitoliumi künkal, maailma suurim raamatukogu.	
950		tKAO meelis 2021-11	

3) Kollektiivi varasema ja hilisema nimega seotud kirje

008		001003 n aznnaabn	n
040		ErRR best cErRR erda	
043		cee	
110	2	Eesti Standardikeskus	
410	2	wd aEVS	
410	2	Estonian Centre for Standardisation	
410	2	Standardikeskus	
510	1	wa aEesti. bStandardiamet	
510	2	wb aEesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus	
667		Eesti standardikeskuse kodulehekül uhttp://www.evs.ee	
680		iStandardiamet reorganiseeriti a. 2000 Standardikeskuseks. A-st 2021 Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.	
950		NAO kressa pNAO kadri 2021-03 (510)	

4) RDA välju (3XX) sisaldav kirje

008		211121 aznnaabn	
040		ErRR best cErRR erda	
043		cee	
110	2	Tallink	
368		laevanduskontsern	
370		cEesti eTallinn	
377		est	
410	2	Tallink Grupp	
410	2	AS Tallink Grupp	
670		Vikipeedia uhttps://et.wikipedia.org/wiki/Tallink	
680		iEesti laevanduskontsern, mis pakub mini-kruise, reisijate- ja ro-ro-kaubaveo teenuseid Läänemerel. Lisaks pakub majutusteenust omades hotelliketti Tallink Hotels.	
950		tKAO meelis 2021-11	